

Befolkningens tillit til og syn på forskning

20100423

April 2020

Om undersøkelsen

Dokumentasjon av undersøkelsen I

Om undersøkelsen

- På oppdrag fra Norges Forskningsråd gjennomfører Kantar en spørreundersøkelse blant befolkningen i Norge om ulike tema knyttet til tillit til og syn på forskning. Denne rapporten omfatter resultater fra den femte gjennomføringen av undersøkelsen. Undersøkelsen er satt opp som følge av utbruddet av korona i Norge, og omfatter spørsmål relatert til koronasituasjonen, i tillegg til et utvalg av de faste spørsmålene fra befolkningsundersøkelsen.
- De fire foregående målingene ble gjennomført i henholdsvis april, juni og november 2019, samt mars 2020.

Metode

- Undersøkelsen ble sendt ut 15.april, og avsluttet 21.april 2020 som en del av en panelbuss som samler spørsmål om ulike tema.

Utvalgsbase

- Undersøkelsen ble gjennomført på Kantar sitt internettpanel, GallupPanelet.

Antall intervju og svarprosent

- Undersøkelsen ble sendt ut til totalt 2.604 personer.
- Totalt svarte 1174 personer, noe som gir en responsrate på 45,1%.

Utvalg og målgruppe

- Målgruppen var innbyggere i Norge i alderen 18+ år.

Vekting

- Resultatene er vektet i henhold til befolkningsstatistikk fra SSB for kjønn, geografi, alder og utdanning. Nettoutvalget er overrepresentert blant høyt utdannede og innbyggere i alderen 45+ år. Dette korrigeres av vekten.

		Netto- utvalg	Populasjon	Over- representasjon	
Geografi	Oslo/Akershus	26%	24%		2 %
	Rest Østland	25%	26%		-1 %
	Sør-/Vestland	30%	31%		-1 %
	Tr.lag/Nord-Norge	19%	18%		1 %
Kjønn	Mann	49%	50%		-1 %
	Kvinne	51%	50%		1 %
Alder	Under 30	8%	24%		-16 %
	30-44	19%	25%		-6 %
	45-59	30%	25%		5 %
	60+	43%	27%		16 %
Utdanning	GSK/VGS	38%	68%		-30 %
	Uni/høyskole	62%	32%		30 %

Ansvar

- Seniorrådgiver Jarle Hersvik i Kantar hadde ansvaret for gjennomføring og rapportering av undersøkelsen.
- Kontaktperson i Norges Forskningsråd var spesialrådgiver samfunnsdialog og media, Gunnar Bolstad.

Rapport

- Resultatene presenteres i to deler, der del 1 omfatter resultater tilknyttet forskning, og del 2 omfatter resultater tilknyttet Forskningsrådet.

- Det vil alltid knytte seg en viss usikkerhet til resultatene når vi spør et utvalg, av befolkningen. Denne usikkerheten, eller feilmarginen, kan beregnes statistisk. Et sentralt mål i denne sammenhengen er standardavviket. Standardavviket beregnes ut fra hvor mye hver enkelt enhet avviker fra gjennomsnittet for alle enhetene i undersøkelsen når det gjelder den egenskapen vi ønsker å måle. Med utgangspunkt i standardavviket kan vi beregne feilmarginen for det aktuelle resultatet.
- Fastsettelsen av feilmarginen vil også avhenge av hvor stor usikkerhet vi er villige til å akseptere. Det vanlige er å angi feilmarginer basert på 95 prosent sannsynlighet. Dette betyr at hvis vi hadde 100 forskjellige uavhengige utvalg, ville resultatet ligge innenfor de feilmarginene vi oppgir i minst 95 av de 100 undersøkelsene. Det vil igjen si at det bare er 5 prosent sannsynlighet for at den faktiske fordelingen i befolkningen *ikke* ligger innenfor de oppgitte feilmarginene.
- Feilmarginene i prosenttabeller uttrykkes i prosentpoeng. Hvis vi for eksempel har funnet at 60 prosent i et utvalg på 1000 innbyggere er enige i en påstand, gir dette en feilmargin på +/- 3,1 prosentpoeng.
- Det er det da med 95 prosent sannsynlighet et sted mellom 56,9 og 63,1 prosent av innbyggerne er enige i påstanden, men det mest sannsynlige resultatet er 60 prosent.
- Dersom vi kun har intervjuet 50 personer, og 60 prosent er enige i påstanden, vil feilmarginene være på hele +/- 14 prosentpoeng. I dette tilfellet kan vi ikke være «helt sikre» (95 prosent sikre) på at flertallet av innbyggerne er enige i påstanden.
- Tabellen på neste side kan brukes som et hjelpemiddel ved tolkningen av resultatene. Tabellen er basert på såkalte «uendelighets-univers», der populasjonen er 10 ganger eller mer det antall intervju som foreligger.

Tabell: Feilmarginer i uendelighetsunivers

Størrelsen på feilmarginen i +/- prosentpoeng							
Antall enheter/Svar	50(50) %	40(60) %	30(70) %	25 (25) %	20(80) %	10(90) %	5(95) %
50	14,3	14,0	13,1	12,4	11,4	8,6	6,2
100	10,1	9,8	9,2	8,7	8,0	6,0	4,4
200	7,1	6,9	6,5	6,1	5,7	4,3	3,1
400	5,0	4,9	4,6	4,3	4,0	3,0	2,2
500	4,5	4,4	4,1	3,9	3,6	2,7	2,0
600	4,1	4,0	3,7	3,5	3,3	2,5	1,8
1000	3,2	3,1	2,9	2,7	2,5	1,9	1,4
1500	2,6	2,5	2,4	2,2	2,1	1,5	1,1
2500	2,0	2,0	1,8	1,7	1,6	1,2	0,9

Befolkningens tillit til forskning

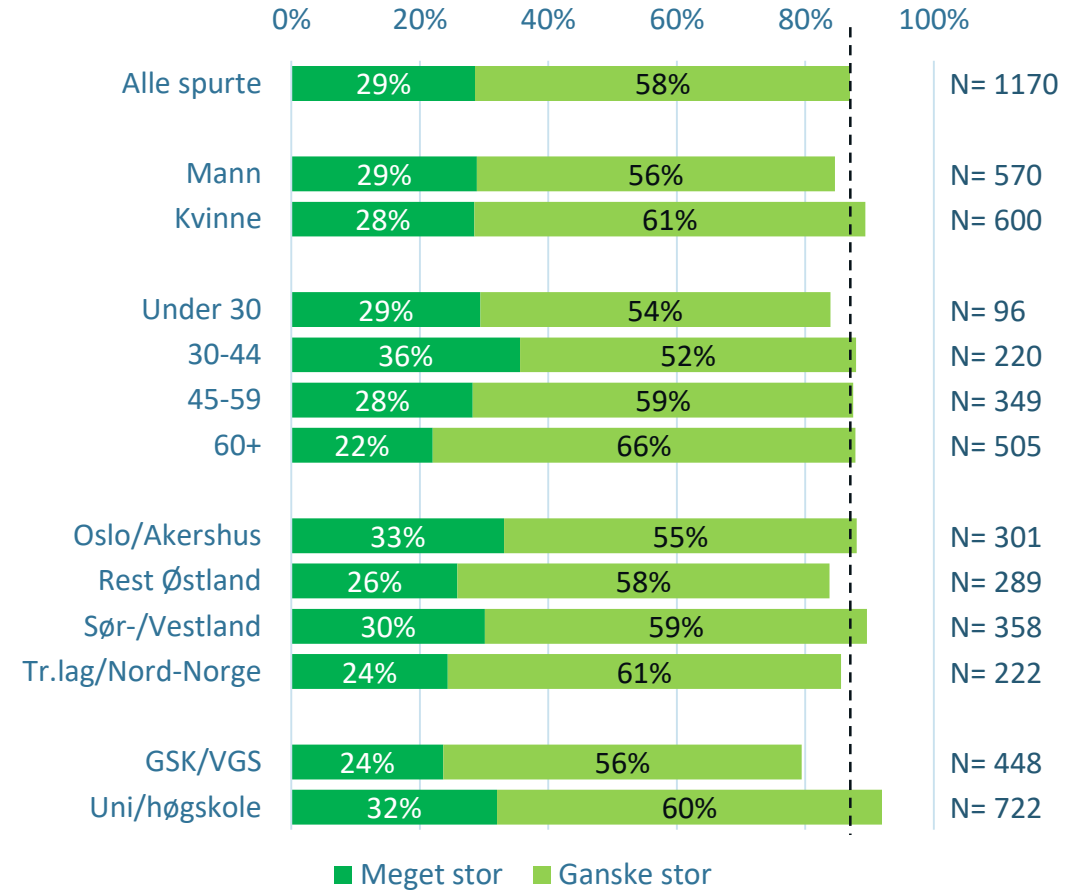
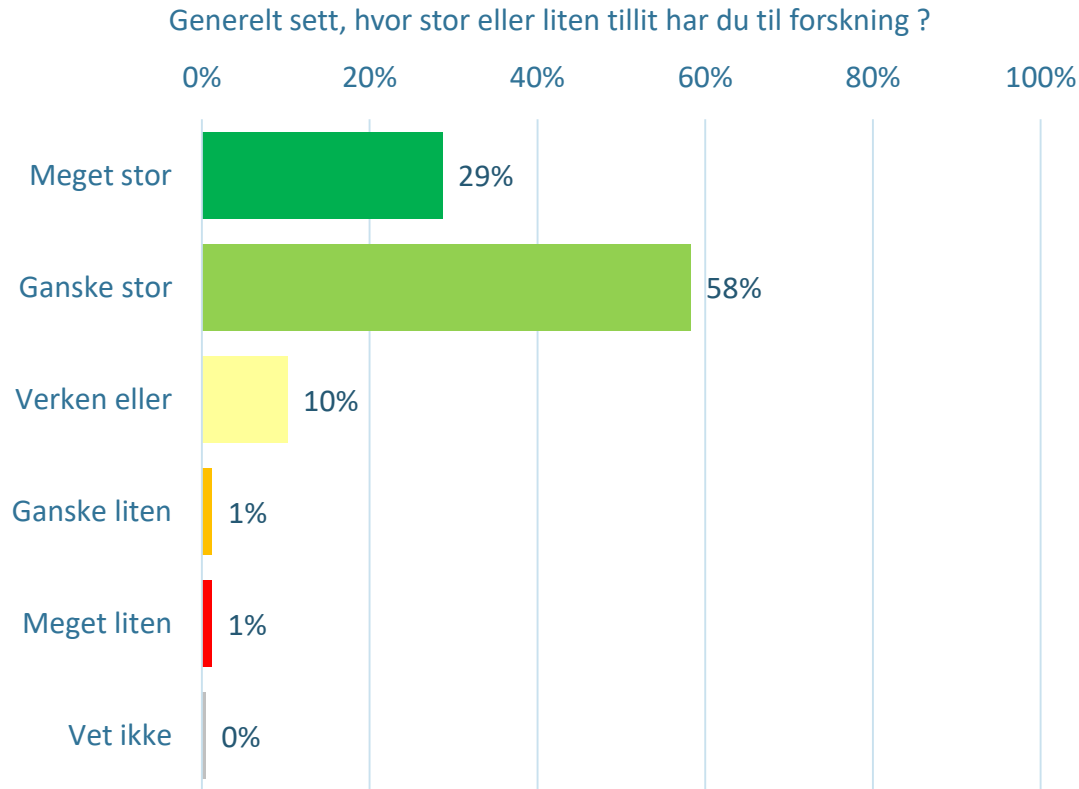

Generelt sett, hvor stor eller liten tillit har du til forskning?

Nær 9 av 10 oppgir at de har stor eller ganske stor tillit til forskning. I målingen i mars, var tilsvarende andel 8 av 10. Som i tidligere er det personer med grunnskole/videregående skole som høyeste fullførte utdanning som i noe mindre grad å ha tillit å ha tillit.

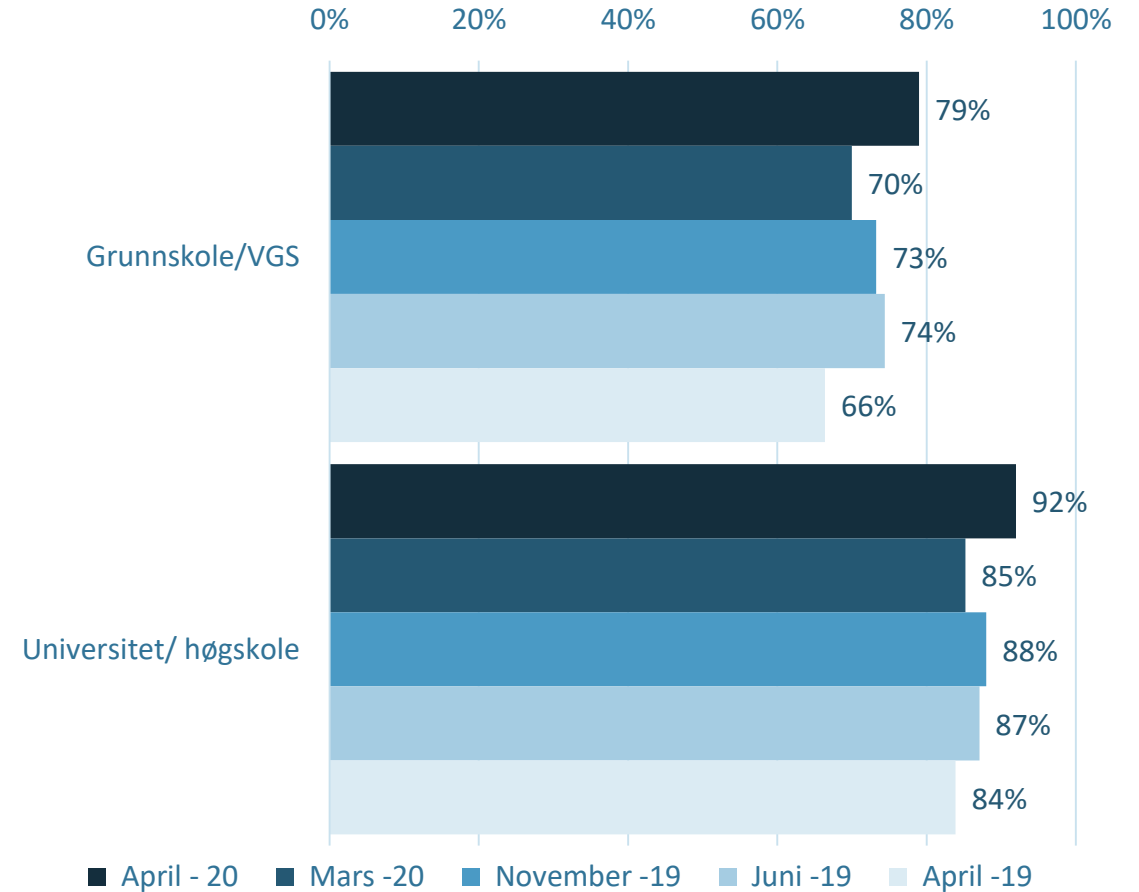
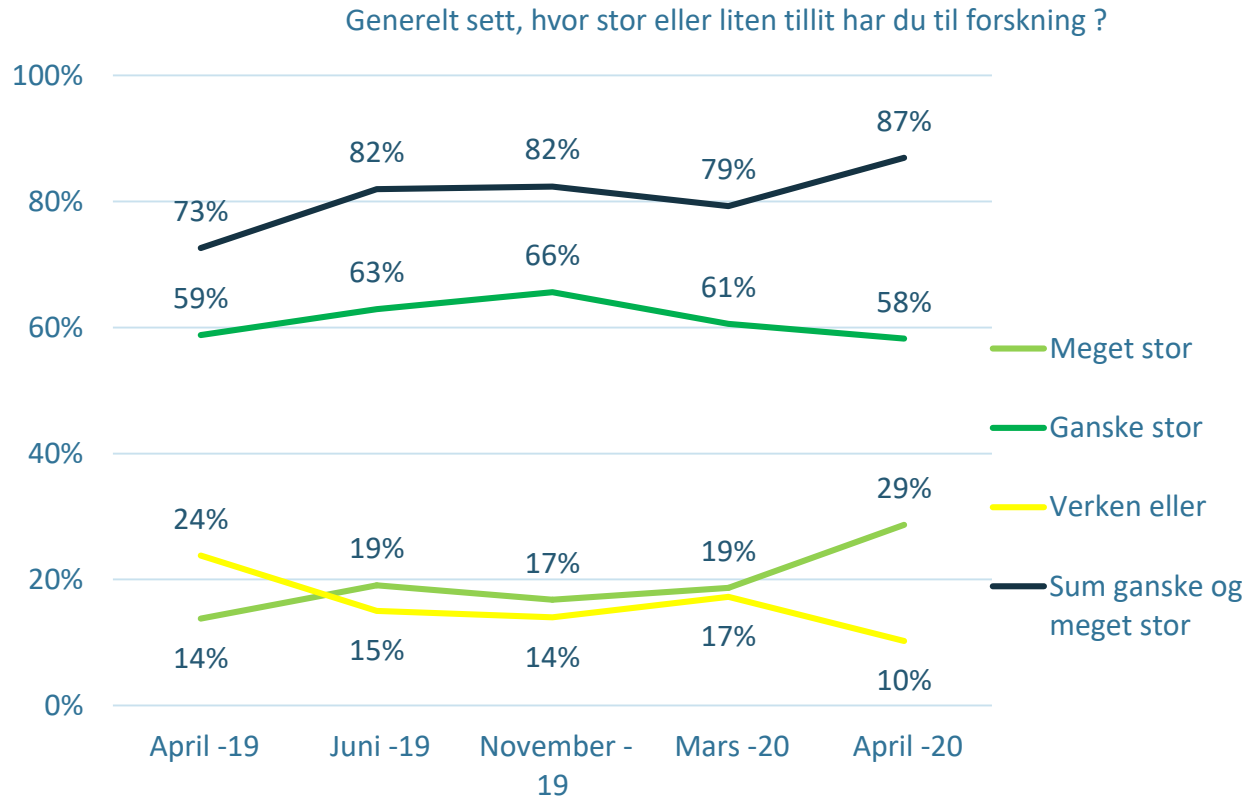

Generelt sett, hvor stor eller liten tillit har du til forskning?

Nær 9 av 10 oppgir at de har ganske eller meget stor tillit til forskning. Økningen fra 79% i mars til 87% i april er statistisk signifikant. Det er gjennomgående en klar forskjell i tilliten til forskning mellom personer med høy og lavere utdanning. I begge utdanningsgruppene er endringen signifikant.

Koronapandemien

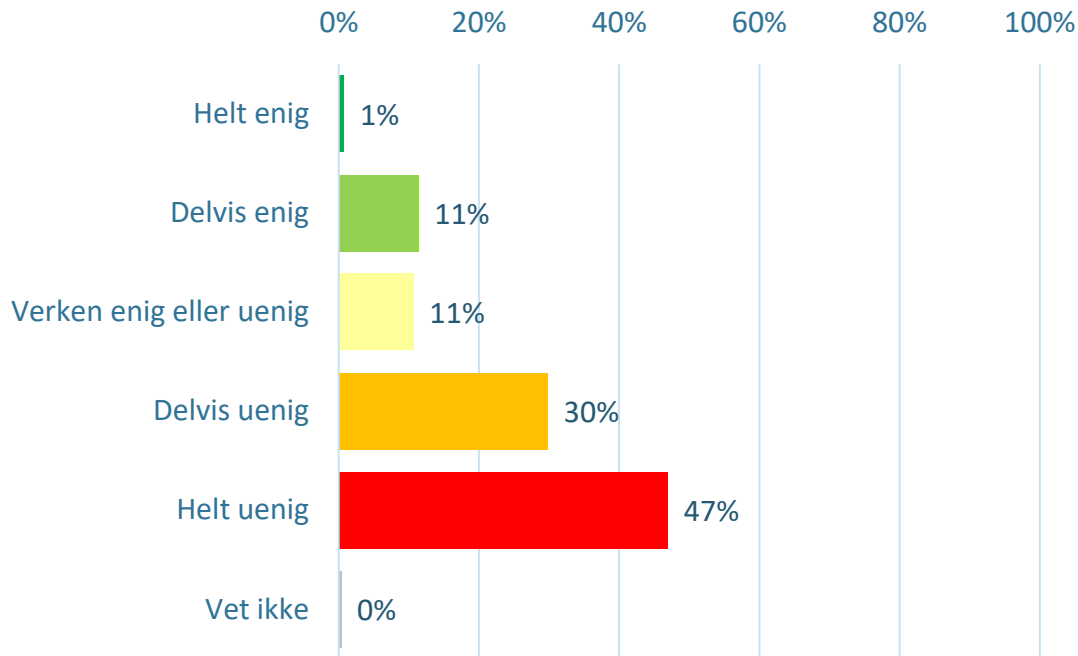

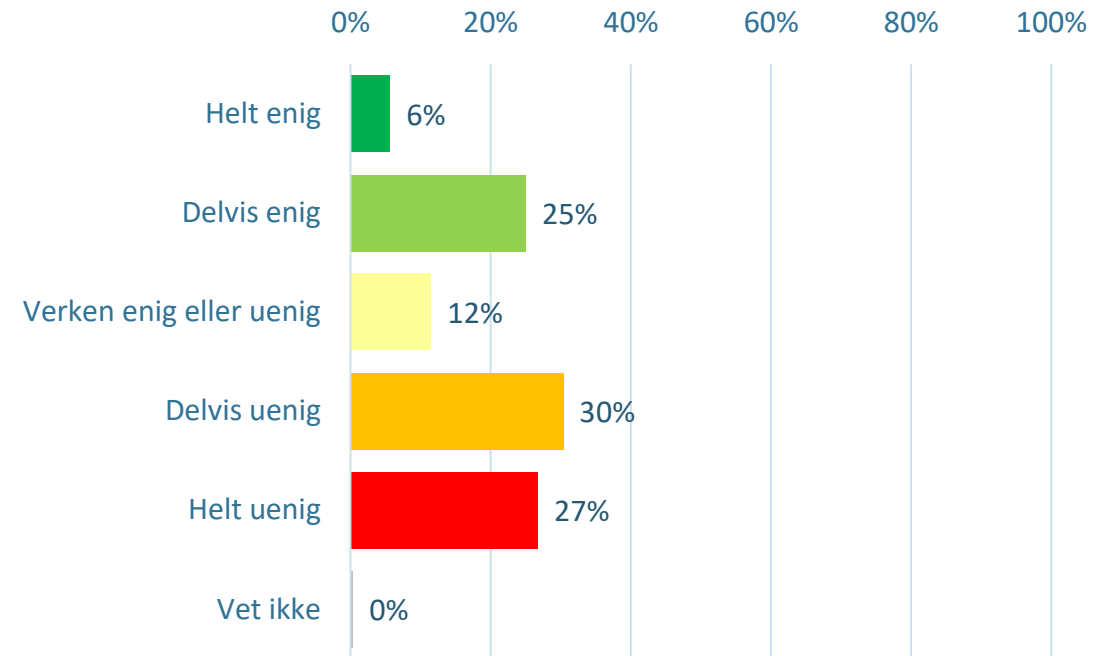
Oppfatning av informasjon om koronasituasjonen

77% av befolkningen oppgir at de er helt eller delvis uenige i påstanden om at de sliter med å forstå informasjonen som finnes om koronasmitten. Samtidig er det 31% som oppgir at de helt eller delvis oppfatter at det er vanskelig å vite hvilken informasjon man kan stole på. På den annen side er det 57% som oppgir at de i mindre eller liten grad opplever dette.

Hvor enig eller uenig er du i følgende påstand:
Jeg sliter med å forstå informasjonen som finnes om koronasmitten

Hvor enig eller uenig er du i følgende påstand:
Det er vanskelig å vite hvilken informasjon man kan stole på under koronakrisen

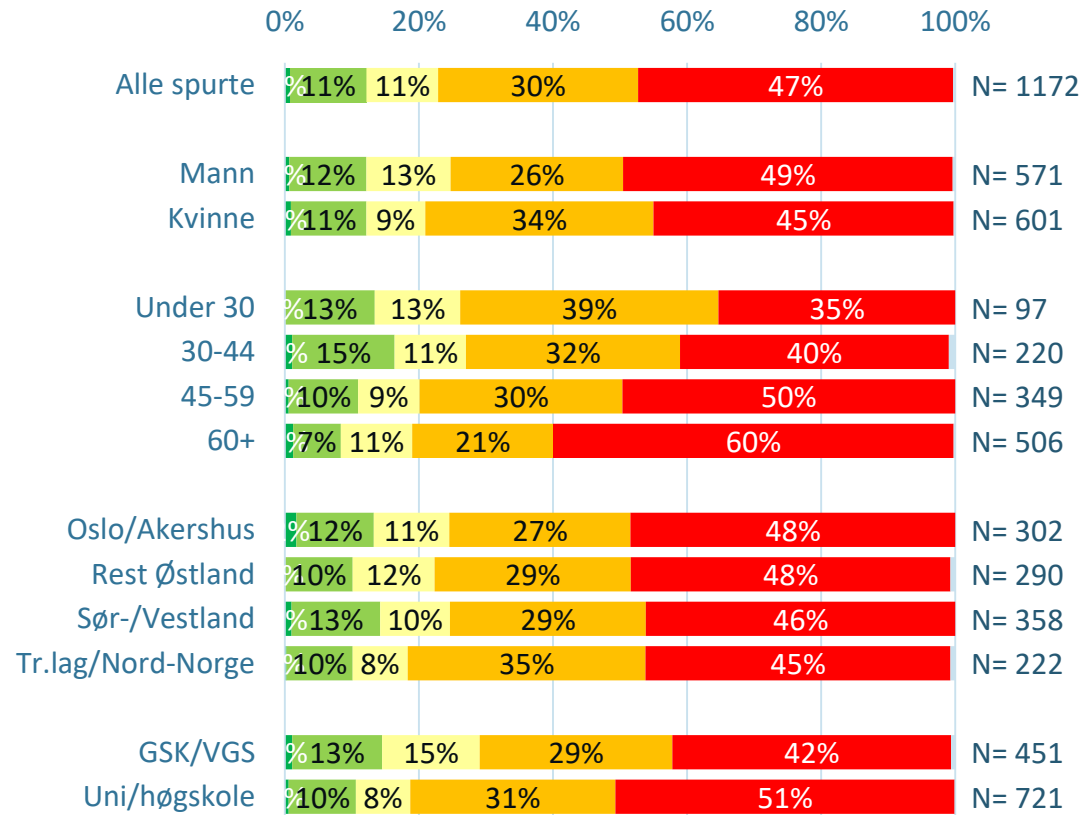

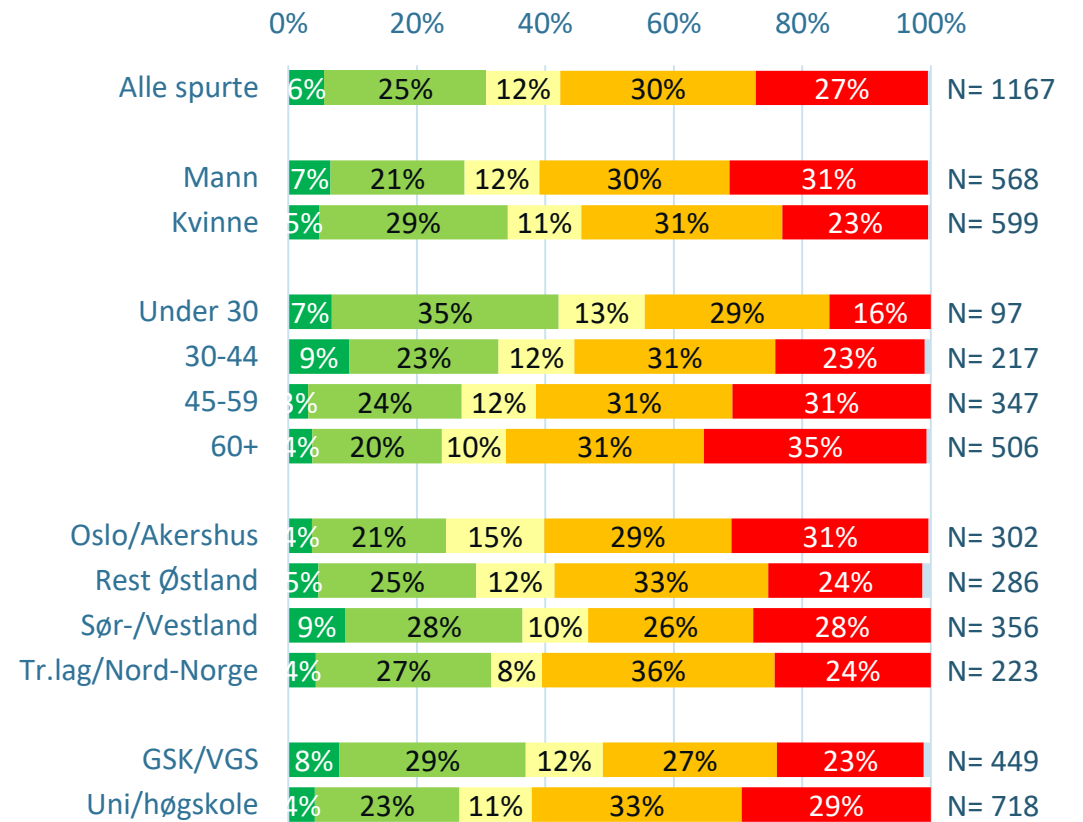
Oppfatning av informasjon om koronasituasjonen

Det er en sammenheng mellom begge de to påstandene om informasjon om koronasituasjonen og alder og utdanning. Eldre oppfatter i mindre grad at de sliter med å forstå informasjonen om koronasmitten og også hvilken informasjon man kan stole på. Det samme gjelder også personer med høyere utdanning.

Jeg sliter med å forstå informasjonen som finnes om koronasmitten

Det er vanskelig å vite hvilken informasjon man kan stole på under koronakrisen

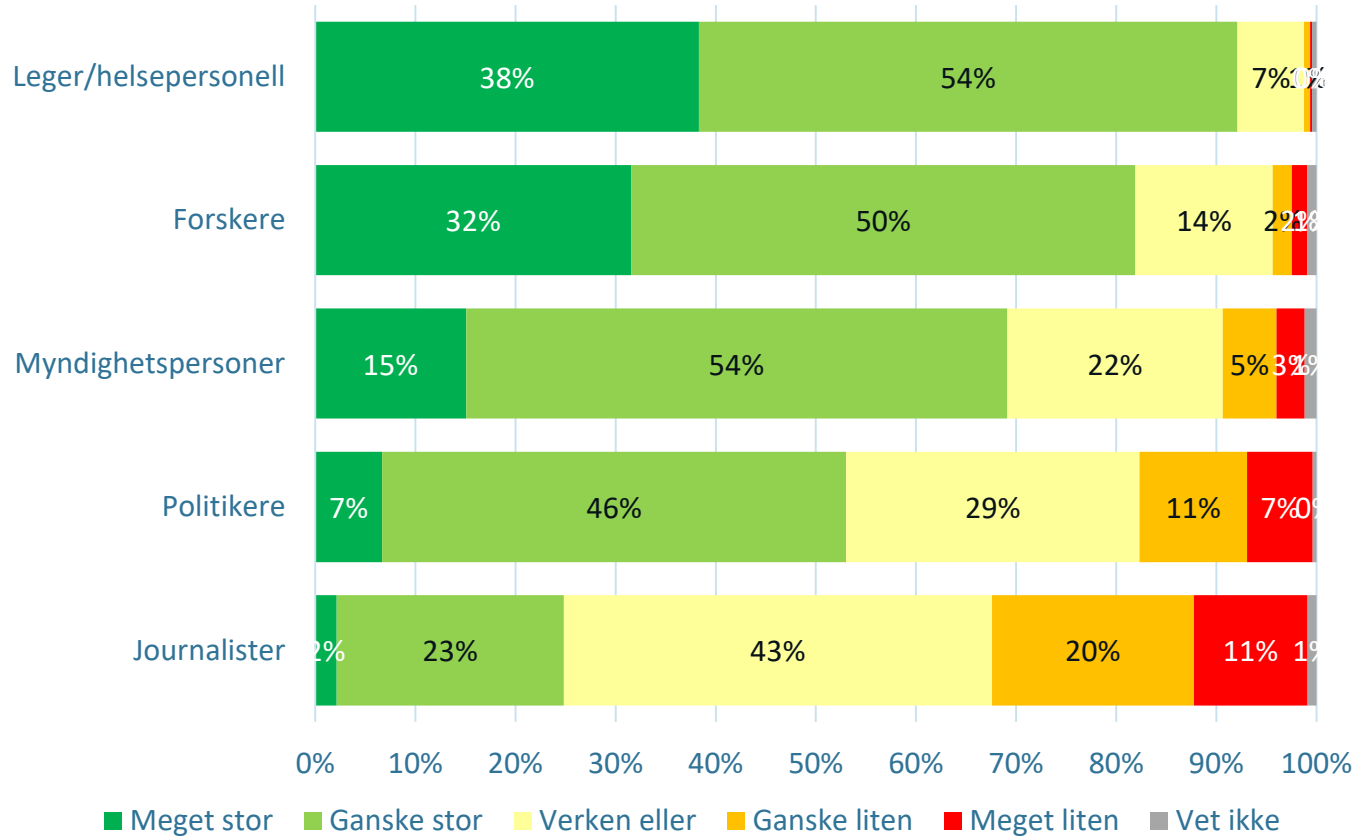
■ Helt enig ■ Delvis enig ■ Verken enig eller uenig ■ Delvis uenig ■ Helt uenig ■ Vet ikke

Tillit til uttalelser i nyhetsmedier fra ulike yrkesgrupper

Når det gjelder uttalelser i nyhetsmedier, er det mer enn 9 av 10 som oppgir at de har stor eller ganske stor tillit til uttalelser fra leger og helsepersonell. Til sammenlikning er det kun 1 av 4 som oppgir det samme i forhold til journalister.

Hvilken tillit har du til følgende grupper når de uttaler seg om koronaviruset i norske nyhetsmedier? (N=1166-1171)

- Funnene i undersøkelsen viser det samme bildet som ble avdekket i en tilsvarende svensk undersøkelse gjennomført i slutten av mars 2020 av Kantar Sifo.
- Også i den svenske undersøkelsen er det leger og helsepersonell som nyter høyest tillit(91%), tett fulgt av forskere (87%).
- Befolkningen i Norge oppgir i noe større grad at de har tillit til myndighetspersoner og politikere (69% og 53%) enn tilsvarende i den svenske befolkningen (60% og 33%).
- I begge land er tilliten til journalister klart lavere enn for de andre gruppene, med henholdsvis 25% i Norge og 17% i Sverige som oppgir at de har ganske eller stor tillit.
- Den svenske undersøkelsen er omtalt her: <https://v-a.se/2020/03/corona-i-svenska-medier-stort-fortroende-for-forskare-och-sjukvardspersonal/>

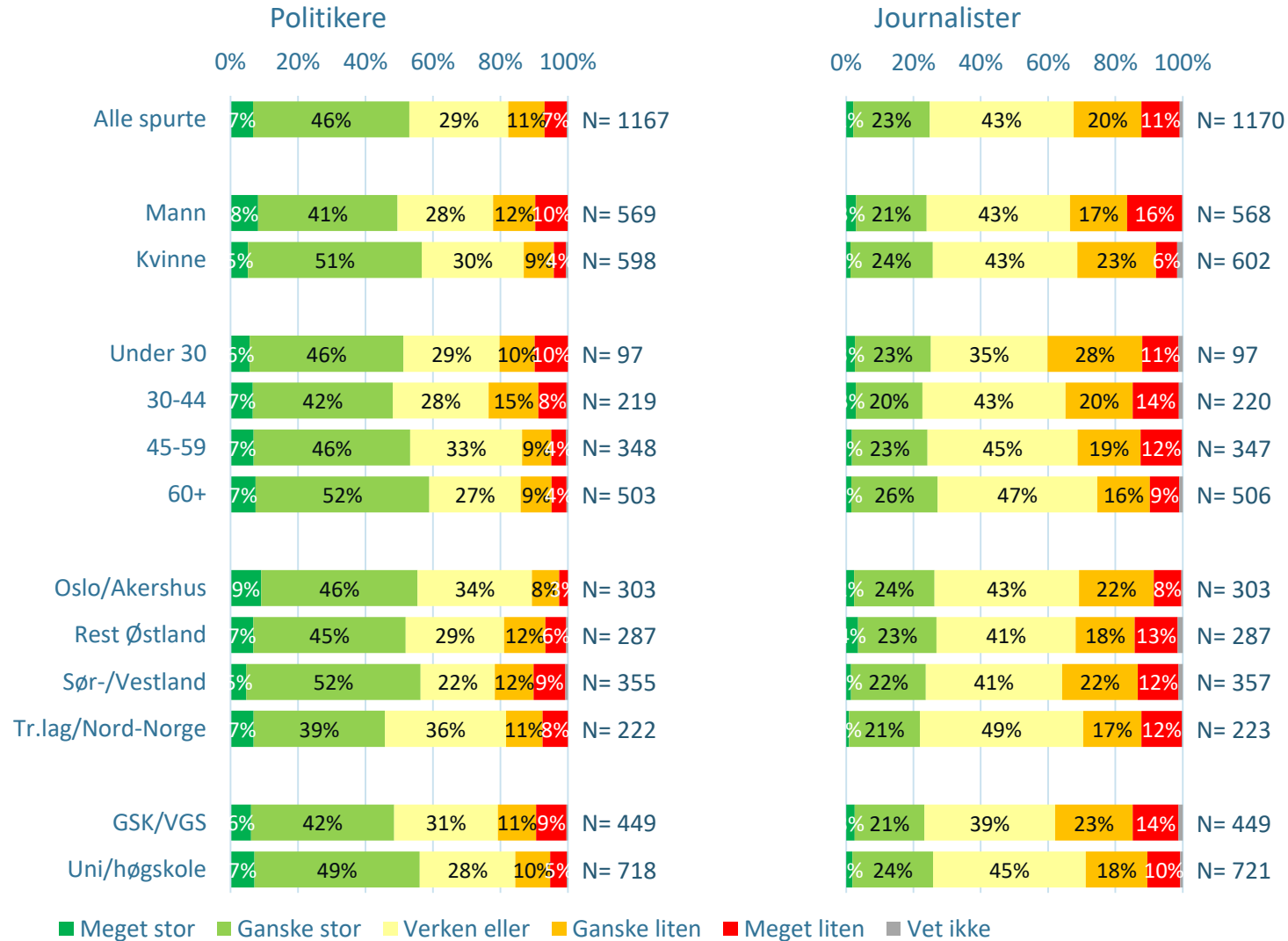

Tillit til uttalelser i nyhetsmedier fra ulike yrkesgrupper

Tillit til uttalelser i nyhetsmedier fra ulike yrkesgrupper

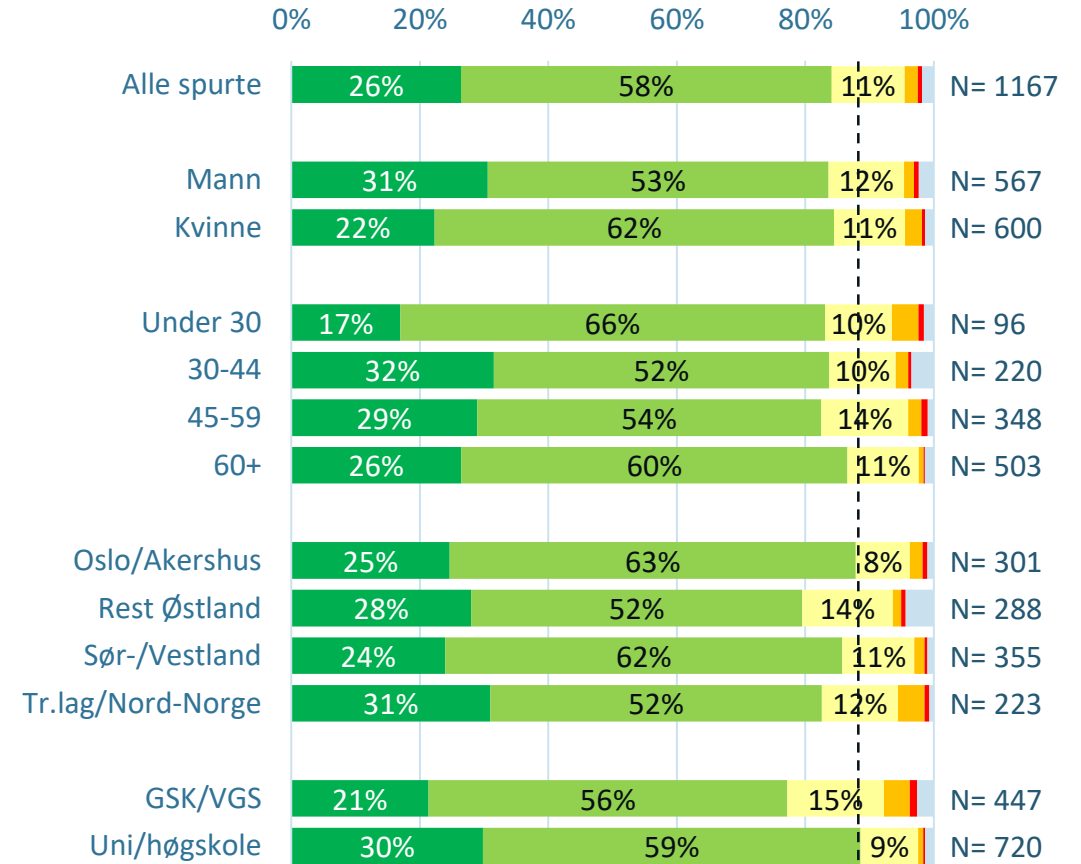
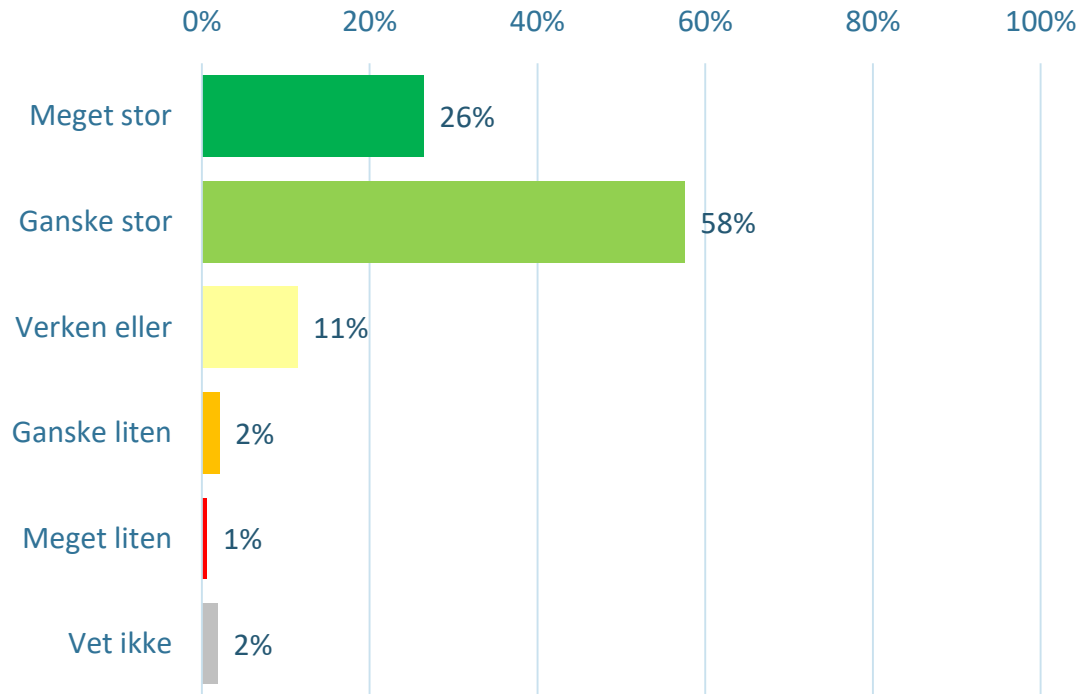

Tillit til jobben forskere gjør i forhold til koronasituasjonen

Mer enn 8 av 10 oppgir at de har tillit til den jobben forskerne nå gjør i forhold til koronasituasjonen. Tilliten er gjennomgående høy i alle undergrupper. Det er en signifikant høyere andel av de med høyere utdanning som oppgir at de har tillit til den jobben forskerne gjør, sammenliknet med personer uten høyere utdanning.

Hvilken tillit har du til den jobben forskere nå gjør med koronasituasjonen?

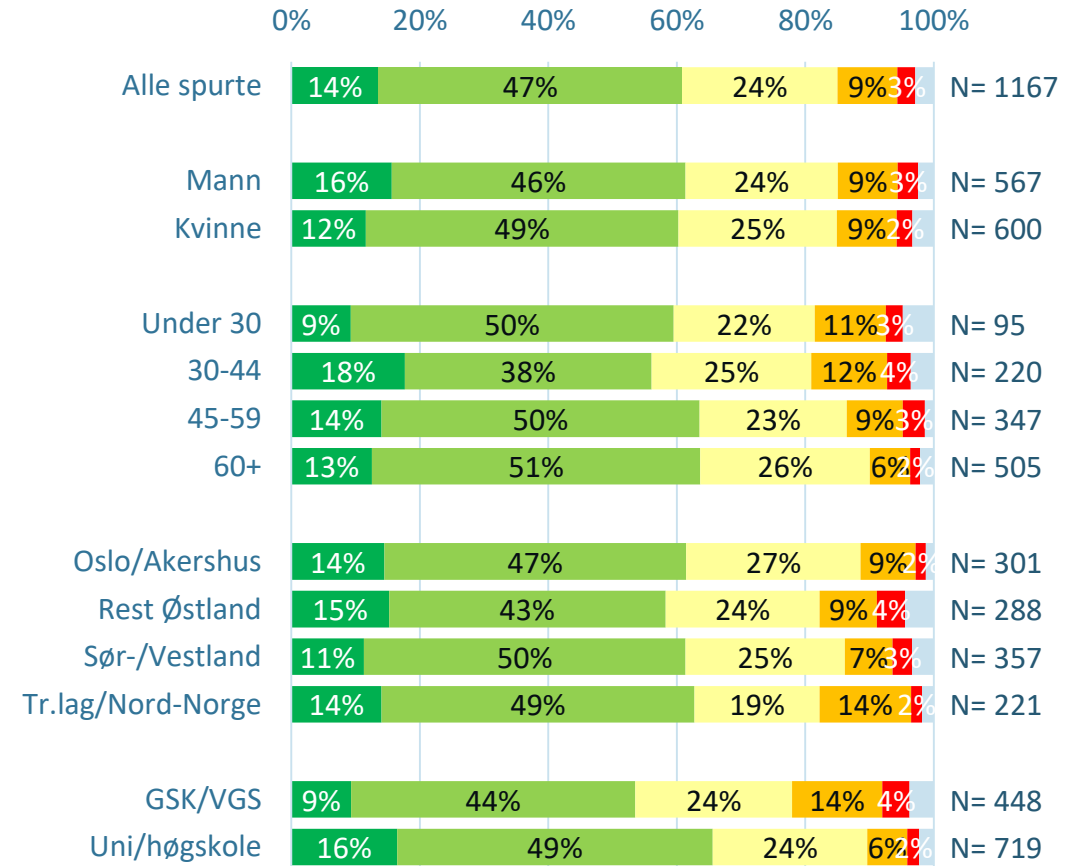
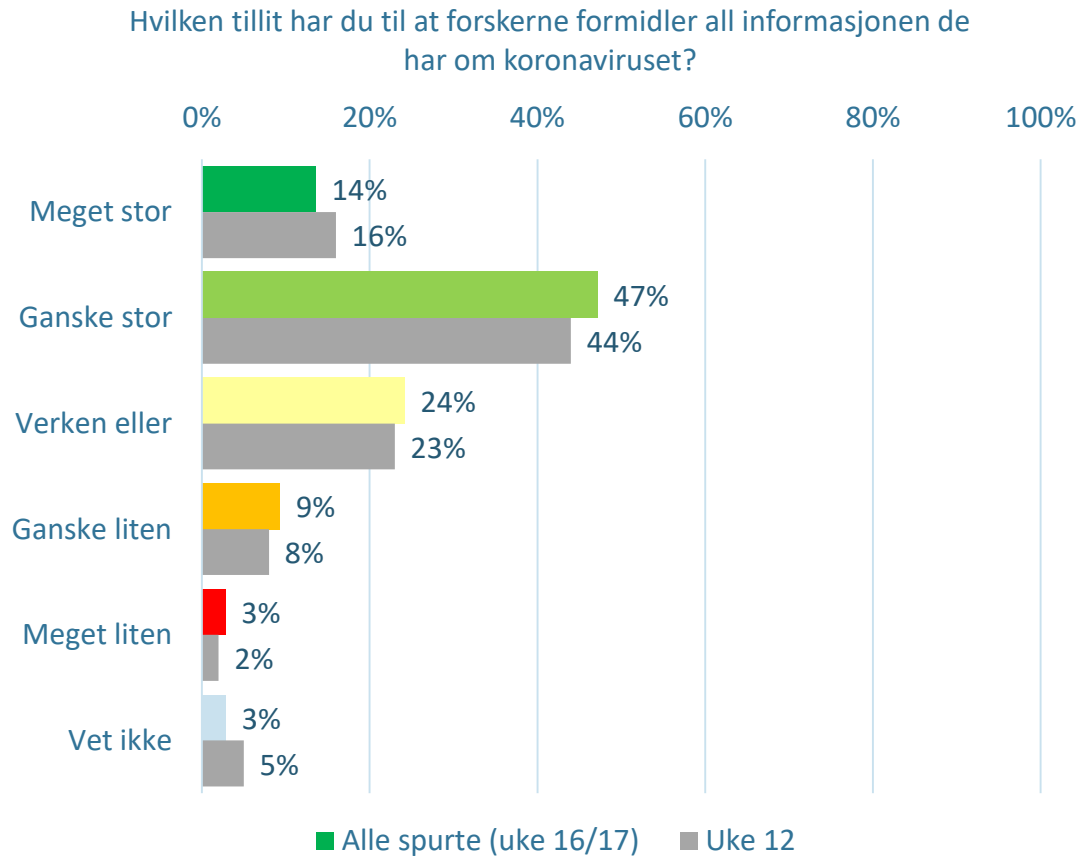

Tillit til at forskere deler den informasjonen de har om koronasituasjonen

Som i uke 12, da det også ble stilt spørsmål om hvilken tillit befolkningen har til at forskere formidler all informasjon de har om koronaviruset, er det 6 av 10 som oppgir at de har meget eller ganske stor tillit.

Syn på forskning og utvikling

Andelen som er helt eller ganske uenig i påstanden «alt i alt gjør forskning og utvikling mer skade enn nytte», øker signifikant sammenliknet med målingen i mars, og nærmer seg nå i april 90%. Andelen som er helt eller ganske enig i påstanden «jeg nyter personlig godt av det som skjer innenfor forskning og utvikling» endres ikke signifikant. Om lag halvparten av befolkningen er positive til denne påstanden.

